

Feljegyzés a 2010. évi felvételi eljárás során az államilag támogatott létszámkeretekkel kapcsolatos kormánydöntésről

Budai Bernadett kormányzóvivő július 8-i sajtótájékoztatóján elhangzottakból értesülhettünk a kormány döntéséről, melynek értelmében a 2010. évi felvételi eljárás során államilag támogatott képzésre összesen – 2007 óta változatlanul – 56 ezer fő nyerhet felvételt, ugyanakkor a kormány drasztikusan átcsoportosítja a felvételi keretszámokat. A korábbi években megszokhattuk, hogy a bölcsész- és társadalomtudományi, valamint a pedagógusképzés folyamatosan lefaragásra került, s a területenként 100 fő körüli átcsoportosítások nyertesei döntően a műszaki és a természettudományos képzési területek voltak. A következő évre bejelentett drasztikus létszám-átrendezés nemcsak az eddigi eljárás folytatólagos megalapozatlansága miatt, hanem a létszámárányok nagyságrendje miatt is feltűnést kelt: a bölcsészettudományi képzési területet 350, a társadalomtudományi képzési területet pedig 250 fővel kívánja csökkenteni a tárca. Könnyű belátni, hogy – a „vészharang kongatása nélkül” is – egy ennyire drasztikus beavatkozás e képzési területek indokolatlan mértékű visszaszorulásához, egyes (elsősorban nyilván vidéki) képzőhelyek megszűnéséhez vezethet, függetlenül azok beiskolázási lehetőségeitől és szakmai-tudományos teljesítményétől.

A Magyar Rektori Konferencia Bölcsész- és Társadalomtudományi Bizottsága 2006 óta minden évben ilyenkor megfogalmazta ezen folyamatos átcsoportosítási eljárás megalapozottságával és következményeivel kapcsolatos – minden esetben teljesen visszhangtalanul maradt – állásfoglalását. Kénytelenek vagyunk visszautalni bizottságunk 2006. október 25-én, 2007. július 2-án és 2008. július 2-án kelt állásfoglalásaira, az azokban szereplő, körültekintően megfogalmazott érvekre. Az állásfoglalások letölthetők a bizottság honlapjáról: <http://www.uni-miskolc.hu/~bolfazek/mrk.htm>

Mielőtt fenntartásainkat megpróbálnánk újra csokorba gyűjteni, emlékeztetőül felidézzük, hogy a 2009. évi felvételi eljárás során a bölcsészettudományi képzési területre 4800, társadalomtudományi képzési területre 3000 fő nyerhetett felvételt államilag támogatott képzésre. (Pedagógusképzésre 1900, jogászképzésre 1500.) A jövőre még drasztikusabban támogatni kívánt területek: műszaki képzés: 9800, természettudományos képzés: 4200, informatika: 4700, gazdaságtudományok: 5900 fő.

Alábbiakban a teljesség igénye nélkül, címszószerűen fogalmazzuk meg újra az évek óta folyó eljárással kapcsolatos legfontosabb észrevételeinket:

- Tudomásunk szerint ezúttal is elmaradt az egyeztetés a felsőoktatás szereplőivel a létszámkeretek belső arányaival kapcsolatosan. Évek óta szóvá tesszük, hogy a leginkább sújtott képzési terület véleményét a felvételi létszámkeretek kialakításával kapcsolatosan nem kérdezik meg. Bizottságunk a sajtóból szokott értesülni a döntésről, illetve volt már arra példa, hogy a vonatkozó rendelettervezetet pár nappal korábban megkaptuk, határozatunkkal kapcsolatosan soha senki még csak annyit sem mondott, hogy megkapta. (Megjegyzem, nem pusztán tiltakozásokat szoktunk megfogalmazni, hanem szakmai alapon, logikus érveket sorakoztatunk fel.)

- A minden korábbinál drasztikusabb lefaragást ezúttal is a „munkaerőpiac” véleményével támasztotta alá a kormányzat. Többször kérdeztük, választ nem kaptunk arra vonatkozóan, hogy melyek azok a felmérések, amelyekre a kormány a felsőoktatás egyes szereplőinek stabilizálását, mások ellehetetlenítését eredményező eljárását állítólag alapozza.

- Kértük, hogy a kormányzat ossza meg intézményeinkkel a létszámlefaragás valódi okait.
- Minden alkalommal hangsúlyozzuk, hogy fontosnak tartjuk a műszaki és természettudományos képzési terület fejlesztését – azonban nem győződtünk meg arról, hogy mindez ennyire alátámasztaná a képzési területeinkkel szembeni általános támadást.
- A súlyos következményekkel járó döntéssel kapcsolatosan nincs arról tudomásunk, hogy a rendkívül heterogén belső szakstruktúrával rendelkező bölcsészettudományi vagy társadalomtudományi képzési területek munkaerőpiaci pozícióit bárki is figyelembe vette volna, vagy figyelembe akarná venni.

Fentiek alapján indokoltnak tartanánk a kormányhatározat felülvizsgálatának kezdeményezését a Magyar Rektori Konferencia részéről. Bármilyen vonatkozó egyeztetésben bizottságunk ezúttal is felajánlja együttműködését.

Budapest-Miskolc, 2009. július 9.

Készítette: dr. Fazekas Csaba egyet. docens, a Magyar Rektori Konferencia Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Bizottságának elnöke